

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelsesskrift

til

Aarsexamen

i

Skien's offentlige Skole

for den høiere Almendannelse

i Juni og Juli 1876.

Skolefterretninger for 1875—76.

Skien 1876.

Melgaards Bogtrykkeri.

Indbydelsesskrift

til

Aarsexamen

i

Skiens offentlige Skole

for den høiere Almendannelse

i Juni og Juli 1876.

Skoleefterretninger for 1875—76.

Skien 1876.

Melgaards Bogtrykkeri.

Skoleefterretninger for 1875—1876.

—*—

I.

Forstanderskabet.

Forstanderskabet bestaar af følgende Medlemmer foruden Byfogden og Skolens Rektor:

Steenstrup, H., Toldinspektør, R. St. O., Formand.

Hange, A., Provst, R. St. O.

Schaanning, J. J. L., Læge.

II.

Lærerne.

Schreiner, Emil Theodor, Rektor. Født 1831, cand. mag. 1855, udnævnt til Adjunkt ved Christiania Kathedralskole 1863, til Overlærer ved samme Skole 1864, til Rektor ved den herværende Skole 1872.

Stoltenberg, Vincent, Overlærer. Født 1814, cand. mag. 1840, ansat som Timelærer ved Skolen 1841, konstitueret som Adjunkt 1845, udnævnt til Overlærer 1853.

Broch, Thorvald Ingolf, Overlærer. Født 1839, cand. real. 1863, udnævnt 1866.

Holfeldt, Paul Christian Ditlef Adolph, Adjunkt. Født 1815, cand. theol. 1842, ansat som Timelærer 1850, udnævnt 1852.

Arctander, August Hieronymus, Adjunkt. Født 1818, udnævnt 1853.

Jynge, Anton Henrik Jørgen Hirschholm, Adjunkt. Født 1837, cand. mag. 1862, ansat som Timelærer 1862, udnævnt 1871.

Nielsen, Ole Lovenius Borgen, Klasselærer. Født 1830, cand. theol. 1855, ansat 1860.

Holm, Peder, Klasselærer. Født 1835, dimitteret fra Asker Seminarium 1854, ansat 1866.

Hanssen, Jonas, Klasselærer. Født 1843, cand. mag. 1870, ansat 1871.

Rojahn, Friedrich Wilhelm, Organist. Født 1820; Sanglærer siden 1861.

Hagerup, Hans Henrik, Kaptein. Timelærer siden 1875.

Vikarierende Lærere. For Adjunkt Arctander fra 11te Februar til 18de Marts: residerende Kapellan **Erichsen** og cand. mag. **Ludvigsen** i Engelsk og Kaptein **Hagerup** (fra 3die Marts Løitnant **R. Steen**) i matematiske Fag og Naturhistorie.

III.

Klasser. Discipeltal.

Skolen har i dette Skoleaar haft følgende Klasser: Forberedelsesklassen, Middelskoleklasserne I—VI, første og anden Klasse af Latingymnasiet samt tredje Latinklasse efter den gamle Ordning.

Af disse Klasser have følgende været forenede:

Forberedelsesklassen og Midd. Kl. I i alle Fag (Tydsk blot i Midd. Kl. I).

Midd. Kl. IV og V i Religion samt 3 ugentlige Timer i Norsk, 2 Timer i Matematik og 1 Time i Tydsk.

Midd. Kl. V og VI 4 Timer i Matematik og 3 Timer i Latin.

Midd. Kl. VI og Lating. Kl. 1 i Fransk og 3 (i andet Halvaar 2) Timer i Norsk.

Lating. Kl. 1 og 2 1 Time i Matematik (Trigonometri).

Lating. Kl. 2 og 3die Latinklasse i Fransk, 3 Timer i Latin og 2 Timer i Norsk.

Sjette Middelskoleklasse har i dette Skoleaar ikke haft nogen Elev paa Engelsklinien.

Discipeltallet var lige før Optagelsesprøven 101. I tredje Kvartal 1875 optoges 26, i fjerde Kvartal 2 nye Disciple; ialt have altsaa 129 Disciple i dette Skoleaar nydt Undervisning i Skolen.

Indtil Udgangen af Mai Maaned ere 7 Disciple udgaaede af Skolen, 1 af Lating. Kl. 2 (for at flytte til Stavanger), 1 af Midd. Kl. VI og 1 af Midd. Kl. V (for at gaa tilsøs), 3 af Midd. III (2 for at gaa tilsøs, 1 for at indsættes i Almueskolens Betalingsklasse), 1 af Midd. Kl. II (for at flytte til Arendal).

I de forskjellige Klasser har Discipeltallet været følgende:

	3die Kvartal. 1875.	4de Kvartal 1875.	1ste Kvartal 1876.	2det Kvartal 1876.
Forberedelsesklassen	5	6	6	6
Midd. Kl. I	22	24	24	24
— II	30	28	29	29
— III	26	27	26	23
— IV Latinlinien	2	2	2	2
— - Engelsklinien	9	8	8	8
— V Latinlinien	11	11	11	11
— - Engelsklinien	4	4	4	3
— VI Latinlinien	6	5	5	5
— - Engelsklinien	—	—	—	—
Lat. Gymn. Kl. 1	5	5	5	5
Lating. Kl. 2	4	3	3	3
3die Latinklasse	3	3	3	3
	127	126	126	122

Af det ovenfor nævnte Antal, 129 Elever, have 100 sit Hjem i Skien

- 21 — i Gjerpen og Solum
- 3 — i andre Læddistrikter
- 3 — i Porsgrund
- 2 — i andre Byer.

IV.

Undervisningstidens Fordeling paa de forskjellige Fag.

De ugentlige Undervisningstimers Fordeling paa de forskjellige Klasser og Fag sees af følgende Tabel:

	Forberedelsesklassen.	Midd. Kl. I.	Midd. Kl. II.	Midd. Kl. III.	Midd. Kl. IV.	Midd. Kl. V.	Midd. Kl. VI.	Lating. Kl. 1.	Lating. Kl. 2.	3die Latin Kl.
Religion	3	3	3	3	2	2	2	1	1	2
Norsk	9	9*)6	5	5	4	3	3	4**)	2	3
Oldnorsk	—	—	—	—	—	—	—	(2)	2	—
Tydsk	—	5	5	5	3	3	3	—	—	2
Fransk	—	—	—	—	—	3	2	2	2	2
Engelsk	—	—	—	—	6	6	5	—	2	—
Latin	—	—	—	—	7	7	7	11	10	9
Græsk	—	—	—	—	—	—	—	7	7	5
Historie	3	3	3	3	3	2	3	2	3	3
Geografi	3	3	3	3	3	1	1	—	—	1
Mathem. Fag	4	4	6	6	6	6	6	3	3	3
Naturkundskab	—	—	2	2	2	3	3	—	—	—
Skrivning	4	4	3	2	—	—	—	—	—	—
Tegning	—	2	1***)	1***)	—	—	—	—	—	—

*) I første Halvaar 9 Timer Norsk; i andet Halvaar 6 Timer Norsk og 5 Timer Tydsk.

***) I første Halvaar 4 Timer Norsk; i andet Halvaar 2 Timer Norsk og 2 Timer Oldnorsk.

***) Kun for Engelsklinien.

I Sang har der været undervist i 4 Timer, i Gymnastik og militære Øvelser i 6 Timer ugentlig. En Uge af August Maaned f. A. anvendtes udelukkende til militære Øvelser, hvilke afsluttedes med en Dags Udmarsch.

I Middelskoleklasse V og VI have samtlige Elever deltaget i Undervisningen i den valgfri Del af Naturkundskaben; ligeledes have de alle læst Fransk (valgfrit Fag) med Undtagelse af een Discipel af Kl. V.

Af 2den Lating. Klasses Elever have 2 havt Undervisning i Fransk og Engelsk, 1 blot i Fransk.

V.

Fagfordelingen mellem Lærerne.

Schreiner.	Latin i 3die Latinklasse . . .	6	Timer.	
	— 3die Lat. Kl. + Lating.			
	Kl. 2	3	—	
	— Lating. Kl. 2	7	—	
	Græsk i Lating. Kl. 2	4	—	20 Timer.
	Klasseforstander i 3die Latin- klasse og Lating. Kl. 2.			
Stoltenberg.	Latin i Lating. Kl 1	11	Timer.	
	Fransk i 3die Latinklasse + Lating. Kl. 2	2	—	
	— i Lating. Kl. I			
	+ Midd. Kl. VI	2	—	
	— i Midd. Kl. V	3	—	
	• Tydsk i Midd. Kl. VI	3	—	
	— i Midd. Kl. V + IV	3	—	24 Timer.
Broch.	Mathematik i 3die Latin- klasse	3	Timer.	
	— i Lating. Kl. 2 + 1	1	—	
	— i Lating. Kl. 2	2	—	
	— i Lating. Kl. 1	2	—	
	— Midd. Kl. VI + V	4	—	
	— — VI	2	—	
— — IV	4	—		

	Naturkundskab i Midd. Kl. VI	3	—	
	— i Midd. Kl. V	3	—	24 Timer.
	Klasseforstander i Midd. Kl. VI.			
Holfødt.	Religion i 3die Latinkl.	. 2	Timer.	
	— i Lating. Kl. 2	. 1	—	
	— — 1	. 1	—	
	Latin i Midd. Kl. VI + V	3	—	
	— i Midd. Kl. VI	. . 4	—	
	— i — V	. . 4	—	
	— i — IV	. . 7	—	
	Tydsck i 3die Latinkl.	. . 1	—	23 Timer.
	Klasseforstander i Midd. Kl. V, Latinlinien.			
Arctander.	Engelsk i Lating. Kl. 2	. 2	Timer.	
	— i Midd. Kl. IV	. 6	—	
	Naturkundskab i Midd. Kl. IV	2	—	
	— i — III	2	—	
	— i — II	2	—	
	Mathematik i Midd. Kl. V + IV	2	—	
	— i Midd. Kl. III	. 6	—	22 Timer.
	Klasseforstander i Midd. Kl. III.			
Jyngte.	Græsk i 3die Latinklasse	. 5	Timer.	
	— i Lating. Kl. 2	. . 3	—	
	— i Lating. Kl. 1	. . 7	—	
	Historie i 3die Latinkl.	. 3	—	
	Geografi i 3die Latinkl.	. 1	—	
	Historie i Lating. Kl. 2	. 3	—	
	Historie i Midd. Kl. VI	. 3	—	
	Geografi i Midd. Kl. VI	. 1	—	26 Timer.
	Klasseforstander i Lating. Kl. 1.			
Nielsen.	Religion i Midd. Kl. VI	. 2	Timer.	
	— i Midd. Kl. V + IV	2	—	
	— i Midd. Kl. III	. 3	—	
	— i Midd. Kl. II	. . 3	—	
	Norsk og Tydsck i Midd. Kl. I			
	(og Norsk i Forberedelsesk.)	9	—	(i 2det Halvaar 11.)
	Geografi i Midd. Kl. III	. 3	—	

	Geografi i Midd. Kl. IV . . . 3	— 25(27)Timer.
	Klasseforstander i Midd. Kl. I.	
Hanssen.	Norsk i 3die Latinklasse +	
	Lating. Kl. 2 . . . 2	Timer.
	— i 3die Latinklasse . . . 1	—
	Oldnorsk i Lating. Kl. 2 . . . 2	—
	Norsk i Lating. Kl. 1 +	
	Midd. Kl. VI . . . 3*)	—
	— i Lating. Kl. 1 . . . 1	—
	— i Midd. Kl. V + IV . . . 3	—
	— i Midd. Kl. IV . . . 1	—
	Historie i Lating. Kl. 1 . . . 2	—
	— i Midd. Kl. V . . . 2	—
	Geografi i Midd. Kl. V . . . 1	—
	Historie i Midd. Kl. IV . . . 3	— 21(22)Timer.
	Klasseforstander i Midd. Kl. IV.	
Holm.	Religion, Historie, Geografi,	
	Regning, Skrivning i Midd.	
	Kl. I og Forb. Kl. . . . 17	Timer.
	Historie, Geografi og Reg-	
	ning i Midd. Kl. II . . . 10	— 27 Timer.
	Klasseforstander i Midd. Kl. II.	
Ludvigsen.	Engelsk i Midd. Kl. V . . . 6	Timer.
	Norsk og Tydsk i Midd. Kl. III . . . 10	—
	— i Midd. Kl. II . . . 10	—
	Historie i Midd. Kl. III . . . 3	— 29 Timer.
	Klasseforstander i Midd. Kl. V, Engelsklinien.	
Hagerup.	Skrivning og Tegning i	
	Midd. Kl. II . . . 5	Timer.
	Skrivning og Tegning i	
	Midd. Kl. III . . . 3	—
	Tegning i Midd. Kl. IV . . . 1	—
	— i Midd. Kl. V . . . 1	— 10 Timer.

*) I andet Halvaar: Lating. 1 og Midd. Kl. VI 2 Timer.

Midd. Kl. VI alene . . . 1 —

Lating. Kl. 1 . . . 2 — (Oldnorsk).

VI.

De i Skoleaaret gennemgaaede Pensa.

Religion.

- Forberedelsesklassen.** Vogts lille Bibelhistorie §§ 1—62 samt „Kort Beskrivelse over Jødeland.“
- Middelskoleklasse I.** Vogts lille Bibelhistorie fra § 63. I andet Halvaar ere desuden endel Fortællinger af det nye Testament mundtlig meddelte af Læreren (efter Gislesens Bibelhistorie) og gjenfortalte af Disciplene. Katekismens fem Parter (uden Luthers Forklaring). Nogle Salmer.
- Middelskoleklasse II.** Vogts Bibelhistorie for Borger- og høiere Almueskoler S. 1—55; Katekismens tre første Parter med Luthers Forklaring; 8 Salmer. Bibellæsning: 1ste Samuels Bog.
- Middelskoleklasse III.** Vogts Bibelhistorie for Borger- og høiere Almueskoler S. 150—184. Søndags Evangelierne til Trinitatistiden; Katekismens fem Parter med Luthers Forklaring; 10 Salmer. Bibellæsning: 20 Kapitler af Matthæi Evangelium.
- Middelskoleklasse IV og V.** Vogts Bibelhistorie for Borger- og høiere Almueskoler S. 113—162; Forklaringen indtil den anden Artikel. Bibellæsning: Matthæi Evangelium.
- Middelskoleklasse VI.** Repeteret Forklaringen og den største Del af Vogts større Bibelhistorie. Bibellæsning: Apostlenes Gjerninger.
- Lating. Kl. I.** Nissens Kirkehistorie til § 30. Bibellæsning: de 17 første Kapitler af Matthæi Evangelium (paa Norsk).
- Lating. Kl. 2.** Nissens Kirkehistorie fra § 28 til Enden og af Matthæi Evangelium i Grundsproget de 19 første Kapitler.
- 3die Latinklasse.** Repeteret Forklaringen, Herslebs Bibelhistorie, Vogts Kirkehistorie og Matthæi Evangelium i Grundsproget.

Modersmaalet.

Forberedelsesklassen. Læseøvelser i Eriksens og Paulsens Læsebog (2den Del). Afskrivning efter Bog (med Stavelsedeling) i Regelen 1 Time hver Dag; et Par af de flinkeste Elever have i sidste Halvaar deltaget i første Middelskoleklassens Diktatøvelser. 24 Smaadigte lærte udenad.

Middelskoleklasse I. Læseøvelser sammen med Forberedelsesklassen, Hovedtaledelene og de vigtigste Sætningsdele (uden Lærebog). Diktat og Gjengivelse af udenad lærte eller oplæste Smaastykker (i første Halvaar 2 Gange ugentlig, i andet Halvaar 1 Gang). 16 Digte lærte udenad.

Middelskoleklasse II. Læseøvelser i Eriksens og Paulsens Læsebog (2den Del). Grammatisk Analyse 1 Time ugentlig. Diktat 2 Timer ugentlig. Jynges og Schreiners Retskrivningsregler S. 1—10. 15 Digte lærte udenad.

Middelskoleklasse III. Læseøvelser i Eriksens og Paulsens Læsebog (2den Del). Grammatisk Analyse 1 Time ugentlig. Løkkens Omrids samt Jynges og Schreiners Retskrivningsregler (undtagen Afsnittet om fremmede Ord). Diktat 1 a 2 Gange ugentlig; 14 norske Stile (Gjenfortællinger; lette Beskrivelser og Fortællinger i Breve).

Middelskoleklasse IV og V. Jensens Læsebog for Mellemklasserne. To Digte lærte udenad med specielt Hensyn til smuk Fremsigelse. Løkkens Omrids repeteret og indøvet ved Analyse. 17 Udarbejdelser af beskrivende og skildrende Indhold, tildels i Brevform. I Kl. IV een Time ugentlig og Kl. V af og til Diktat.

Middelskoleklasse VI og Lating. Kl. I. Efter H. Lassens Læsebog: Holberg, Den politiske Kandestøber og Erasmus Montanus, Wessel, Kjærlighed uden Strømper samt udvalgte Stykker af Ewald og Baggesen. Af Borgens Veiledning Afsnittene om den gode Stils Egen-

skaber samt om Troper og Figurer, hvorhos er gennemgaaet Kapitlerne om Invention og Disposition for „enkelte Opgavers“ Vedkommende. 16 Udarbejdelser af skildrende eller lettere ræsonnerende Indhold, de sidste efter forudgaaende orienterende Bemærkninger om Dispositionen. En Del svenske Læsecøvelser.

Lating. Kl. 2 og 3die Latinklasse. Wessel, Kjærlighed uden Strømper. Ewalds Livserindringer (efter Indledningen til hans egen Udgave af sine Skrifter). Welhaven, Norges Dæmring (i Udvalg). Bjørnsøns Sigurd Slembe (3die Afdeling) og Synnøve Solbakken. Af H. Lassens poetiske Læsebog et Udvalg af Kjæmpeviserne samt af den nyere norske og danske Literatur. Følgende Opgaver ere givne til Udarbejdelser: 1) Hvorledes kan saavel for megen som for liden Selvtillid virke forstyrrende paa et Menneskes Udvikling og Virksomhed? 2) Fremstilling af Perserkrigenes historiske Betydning. 3) At udvikle de skadelige Følger af en altfor skarp Adskillelse mellem de forskjellige Samfundsklasser. 4) Bene vixit, qui bene latuit. 5) Det Bedste er ofte det Godes værste Fiende. 6) Valgfri Opgave. 7) Den romerske Nobilitets Udvikling og Blomstring. 8) „Ingen er saa god, at jo Lyde ham følger; Ingen er saa slet, at til Intet han duer.“ 9) Ensomhedens Tilløkkelser. 10) Æneas's Deltagelse i Trojas Dødskamp (efter Æneidens 2den Bog). 11) Karakteristik af Skule Jarl efter Ibsens „Kongsemnerne.“ 12) Hvorvidt kunne gode Bøger erstatte dannet Omgang? 13) Sand og falsk Beskedenhed. 14) Grækenland før og nu. 15) Den, som har gjort Fyldest for sin Tid, har levet for alle Tider. 16) Livet er en god, men noget dyr Skole.

3die Latinklasse alene: Welhaven, Ewald og de norske Digtere samt udvalgte lyriske Digte og prosaiske Smaaarbejder af samme Forfatter. 4 Udarbejdelser ere skrevne ex tempore paa Skolen.

Oldnorsk.

Lating. Kl. 1. Nygaard, Udvalg af den norrøne Literatur. S. 53—66. Efter Sammes Grammatik er indøvet Declinationer og Konjugationer.

Lating. Kl. 2. Nygaard, Udvalg af den norrøne Literatur S. 37—45 og S. 50—104. Af Sammes Grammatik det Væsentligste af Formlæren.

Tydsk.

Middelskoleklasse I. Knudsens Elementærbog S. 1—32; de norske Stykker ere oversatte dels mundtlig, dels skriftlig. Læscøvelser og Afskrivning.

Middelskoleklasse II. Knudsens Elementærbog S. 33—76; Digtene lærte udenad. Af Løkkes mindre Grammatik Kjønsregler, Substantivers og Adjektivs Bøining, Talordene.

Middelskoleklasse III. Knudsens Elementærbog S. 76—104 (undtagen Digtene) og S. 120—159. Flere Digte og prosaiske Stykker udenad. Af Løkkes mindre Grammatik Formlæren. Hver Uge en Stil (efter de norske Stykker i Knudsens Elementærbog S. 53—93).

Middelskoleklasse IV. Af Autenrieths Læsebog 50 Sider. Formlæren i Løkkes mindre Grammatik repeteret. Hver Uge en Hjemmestil; naar Tiden har tilladt det, mundtlig Oversættelse fra Norsk til Tydsk.

Middelskoleklasse V. Af Autenrieths Læsebog 70 Sider. Af Løkkes mindre Grammatik Syntaxen og Repetition af Formlæren. Stiløvelser som i Kl. IV.

Middelskoleklasse VI. Af Autenrieths Læsebog 75 Sider. Løkkes mindre Grammatik repeteret. Hver Uge en Hjemmestil; jevnlig mundtlige Stiløvelser ex tempore.

Engelsk.

Middelskoleklasse IV. Af Arctanders Elementærkursus Indledningen og Stykkerne 1—66 samt 71. Stykkerne 1—60 ere tillige lærte udenad og skriftlig gjen-givne paa Skolen. Af Løkkes mindre Grammatik

Udtalelæren og Formlæren. En Samling Homonymer. Stadig ere Eleverne øvede vexelvis i Diktat, mundtlig og skriftlig Oversættelse og Stil paa Skolen og i Hjemmet.

Middelskoleklasse V. Kristiansens Læsebog S. 27—134. Wittrups Læsebog S. 35—45. Syv Digte udenad. Af Løkkes Grammatik Syntaxen samt Repetition af Formlæren. Et kort Vocabularium (i Hals's Engelske Præpositioner). Hver Uge to Hjemmestile (tildels efter Løkkes Stiløvelser). Een Gang om Ugen Diktat, som derpaa er skriftlig oversat hjemme.

Lating. Kl. 2. Wittrups Læsebog S. 1—85. Af Løkkes Grammatik Udtalelæren, Formlæren og Ordfoiningslærens første Afsnit og andet Afsnit til Kap. 4.

Fransk.

Middelskoleklasse V. Borrings Læsebog for Mellemklasserne S. 1—43. Af Ingerslevs Grammatik Formlæren.

Middelskoleklasse VI og Lating. Kl. 1. Af Borrings Læsebog for Mellemklasserne 70 Sider. Af Ingerslevs Grammatik har Lating. Kl. 1 læst Syntaxen.

Lating. Kl. 2 og 3die Latinklasse. Af Borrings Etudes littéraires 100 Sider. Ingerslevs Grammatik. — Lating. Kl. 2 har i Regelen hver Uge skrevet en liden Hjemmestil.

Latin.

Middelskoleklasse IV. Af Schmidts Læsebog de 29 første Stykker, af hvilke de norske Exempler ere brugte til mundtlige og skriftlige Øvelser. Af andet Afsnit 32 Fabler. Af Schreiners Grammatik det Væsentlige af Formlæren.

Middelskoleklasse V. Af P. Voss's Udvalg af latinske Klassikere: Cornelius Nepos (de 7 første Feltherrer og Epaminondas) og Phædri Fabler. Hver Uge 1 Stil hjemme og i en af de Timer, som Klassen har havt

fælles med Middelskolekl. VI, Extemporalstil. Enkelte Afsnit af Formlæren repeterede.

Middelskoleklasse VI. Af P. Voss's Udvalg af latinske Klassikere: Cæsars galliske Krig 1ste Bog og de 8 første Feltherrer af Cornelius Nepos. Repetition af Cæsars 2den Bog, Ciceros 1ste og 3die catilinariske Tale og de 3 første Bøger af Phædrus. Hver Uge er skrevet 1 Stil som Hjemmearbejde og 1 Extemporalstil paa Skolen.

Lating. Kl. 1. Sallusts Catilina, Cicero pro Roscio Amer. Livius 23de Bog. Ovids Metamorphoses (1200 Vers). Af Schreiners Grammatik Syntaxen fra 1ste Afsnit Kap. 6. Hver Uge en Hjemmestil efter Ingerslevs Materialier; endel Øvelser i mundtlig Oversættelse fra Norsk. Dorphs Mythologi.

Lating. Kl. 2. Livius 22de og 23de Bog (23de Bog ikke repeteret). Cicero, Cato major. Virgils Æneide 2den og 4de Bog. Horats's Epistler (500 Vers). Ex tempore en Del af 1ste Bog af Livius. Thomsen, Det romerske Stats- og Privatliv. Hver Uge to skriftlige Oversættelser, hvoraf den ene ex tempore paa Skolen.

3die Latinklasse. Tacitus, Agricola. Horats's Epistler (500 Vers). Repetition af de Pensa, som opgives til Examen artium. Ex tempore paa Skolen en Del af 1ste Bog af Livius, nogle af Ciceros Breve samt kortere Stykker af forskjellige Prosaister. Thomsen, Det romerske Stats- og Privatliv. Skriftlige Øvelser som i Lating. Kl. 2.

Græsk.

Lating. Kl. 1. Schenkls Elementærbog til S. 55; de fleste norske Exempler oversatte dels skriftlig, dels og især mundtlig. Xenopbons Anabasis 3die Bog og 1ste Kapitel af 4de Bog. Af Curtius's Grammatik Formlæren (meget forbigaaet).

Lating. Kl. 2. Herodot, 8de Bog Kap. 1—130. Homers Iliade I, IV, VI, VII (og noget af IX, hvilket ikke er repeteret). Under Lærerens Medhjælp have Eleverne paa Skolen ex tempore læst udvalgte Afsnit af Platons Symposion (Indholdet af de forbigaaede Afsnit er meddelt af Læreren i fuldstændig Oversættelse eller i Uddrag). Kasuslære efter et kort Schema (trykt som Manuskript); Moduslære efter en kortfattet Oversigt. Enkelte Partier af Formlæren repeterede.

3die Latinklasse. Homers Iliade VII, VIII, IX. Platons Apologi. Repetition af de tidligere læste Forfattere. Syntax som i Lating. Kl. 2. Antikviteter og literaturhistoriske Oplysninger efter et ganske kort Diktat.

Historie.

Forberedelsesklassen og Middelskoleklasse I. Nordens Historie indtil Kalmarunionen. I første Halvaar er først et af Læreren fortalt Stykke gjengivet efter Hukommelsen og derpaa to foregaaende Timers Pensum læst efter i Lærebogen (S. Petersen, Norges, Sveriges og Danmarks Historie for Middelskolen); i andet Halvaar er hver Times Pensum læst hjemme efter først at være fortalt af Læreren.

Middelskoleklasse II. S. Petersen, Norges, Sveriges og Danmarks Historie for Middelskolen fra Kalmarunionen til Enden (med enkelte Forbigaaelser).

Middelskoleklasse III. Af R. T. Nissens Verdenshistorie Oldtiden og Middelalderen indtil Korstogene. Ofte efterseet, at Eleverne holde sine „Aarstalsbøger“ à jour. Et Par Timer anvendte til gennem Rids paa Vægtavlen at orientere i Oldtidens Geografi.

Middelskoleklasse IV. Nissen og Daaes Lærebog fra Konstantin den Store til Trediveaarskrigen (S. 140—315).

Middelskoleklasse V. Nissen og Daaes Lærebog fra Filip den anden af Spanien til Napoleons Krig paa den pyrenæiske Halvø (S. 296—343).

Middelskoleklasse VI. Repetition af Oldtidens, Middelalderens og den nyere Tids Historie til den franske Revolution efter R. T. Nissens Lærebog, fra den franske Revolution efter Nissens og Daaes Lærebog; desuden repeteret S. Petersens Norges, Sveriges og Danmarks Historie for Middelskolen.

Lating. Kl. 1. Thriges (forkortede) Lærebog i Oldtidens Historie.

Lating. Kl. 2. Repeteret S. Petersens Norges, Sveriges og Danmarks Historie for Middelskolen med Henvi-
ninger til A. E. Eriksens Lærebog, af hvilken „Til-
bageblikkene“ ere læste fuldstændig. Englands Hi-
storie til Aar 1783 efter L. K. Daas Lærebog i
Verdenshistorien, suppleret ved et kort Diktat og
ved jevnlig Oplæsning af længere Stykker af Bekkers
Verdenshistorie og af Macaulays Englands Historie.

3die Latinklasse. L. K. Daas Lærebog i Middelalderens Hi-
storie. Repeteret Sammes Lærebøger i Oldtidens
og den nyere Tids Historie (den sidste kun delvis).

Geografi.

Forberedelsesklassen og Middelskoleklasse I. En ganske kort
Oversigt med Benyttelse af Platous „Kortfattet Jord-
beskrivelse for Almueskoler.“

Middelskoleklasse II. Platous „Kortfattet Jordbeskrivelse for
Almueskoler“ (med Forbigaaelse af det mindre væ-
sentlige).

Middelskoleklasse III. Geelmuydens Lærebog for Middelskolen
S. 36—48, 52—57, 140—205.

Middelskoleklasse IV. Erslevs Lærebog S. 15—133 og 255
—267.

Middelskoleklasse V. Erslevs Lærebog S. 1—39, 74—76,
95—110 (fysisk Geografi).

Middelskoleklasse VI. Repeteret Erslevs Lærebog (S. 15—
151 repeteret to Gange).

Naturkundskab.

Middelskoleklasse II. Siebkes Omrids af Dyreriget og Plan-

terigets Naturhistorie indtil „Fuglene“. Forevisning af Skolens zoologiske Samlinger samt Tegninger af Dyreriget og Planteriget.

Middelskoleklasse III. Det Samme som i Kl. II. Derhos gjennemlæst de naturhistoriske Stykker i Læsebog for Folkeskolen og Folkehjemmet II S. 79—160 og III S. 42—81.

Middelskoleklasse IV. Siebkes Omrids fra Leddyrene og Repetition af hele Bogen. Forevisning af Tegninger.

Middelskoleklasse V. Af Christies Fysik Afsnittene om Ligevegt og Bevægelse. Sammen med Midd. Kl. VI: Afsnittene om Lyd og Lys samt Mineralogi (efter mundtligt Foredrag og med Forevisning af Mineralier).

Middelskoleklasse VI alene: Repetition af alt det forhen Læste.

Mathematiske Fag.

Forberedelsesklassen. De fire Regningsarter i ubenævnte hele Tal. Den lille Tabel.

Middelskoleklasse I. De fire Regningsarter i benævnte hele Tal. Tabel. Øvelse i at løse lette Opgaver fra det daglige Liv ved Hovedregning.

Middelskoleklasse II. De fire Regningsarter i almindelig Brøk samt lette Opgaver i enkelt Reguladetri med Reduktion til Enheden. Øvelser i at løse lette Opgaver fra det daglige Liv ved Hovedregning (saavel efter det metriske som det ældre System).

Middelskoleklasse III. Th. Brochs Lærebog i Tal- og Bogstavregning S. 1—94 (undtagen § 26). Mange Exempler regnede hjemme og paa Skolen. I andet Halvaar (2 Timer ugentlig) geometriske Konstruktionsøvelser med Benyttelse af et Manuskript af Th. Broch.

Middelskoleklasse IV. I første Halvaar Beregning af Flader efter mundtligt Foredrag; i andet Halvaar Bonnevies Geometri til § 67. — Sammen med Kl. V: Th. Brochs Lærebog i Tal- og Bogstavregning §§

46—48, 51—56, 69—72 med talrige Beregninger hjemme og paa Skolen.

Middelskoleklasse V. Sammen med Kl. VI: Bonnevis Geometri fra 3die Bog til Enden. Alene: fra Parallele Linier til 3die Bog. — I Arithmetik (foruden hvad der er læst sammen med Kl. IV) Th. Brochs Lærebog i Tal- og Bøgstavregning §§ 43—45.

Middelskoleklasse VI. Foruden hvad den har læst sammen med Kl. V Repetition af alt det forhen Læste.

Lating. Kl. 1. Sammen med Lating. Kl. 2: Guldbergs Plantrigonometri. — Alene: Th. Brochs Arithmetik for Latingymnasiet fra Begyndelsen til Negative Tal.

Lating. Kl. 2. Trigonometri sammen med Kl. 1. Alene: Th. Brochs Arithmetik for Latingymnasiet fra Negative Tal til Enden. Endel Opgaver løste baade til Arithmetiken og Trigonometrien.

3die Latinklasse. Dr. O. J. Brochs Geometri fra 6te Bog. Repeteret den hele Geometri og Th. Brochs Arithmetik for Latingymnasiet.

VII.

Skole- og Indskrivningspenge. Skolebeneficier.

Skolepengene ere for Tiden:

i Forberedelsesklassen	-	8 Spd.	aarlig,
- Middelskoleklasse I	-	10	" —
- " II	-	12	" —
- " III	-	16	" —
- " IV, V, VI	-	24	" —
- Latingymnasiet	-	36	" —

For Brødre tilstaaes Moderation.

Som Indskrivningspenge erlægges 2 Spd.

Hel Friplads har i dette Skoleaar været tilstaaet fem Elever, halv Friplads fire Elever.

Af Renterne af Kong Carl Johans Legat, stort 2000 Spd., have fire Elever havt Stipendier, to 30 Spd., to 20 Spd.

Skien Sparebank har ogsaa i dette Skoleaar til Understøttelse for trængende Disciple af Middelskolen skjænket 100

Species, hvilke ere anvendte til helt eller delvis at betale deres Skolepenge.

Skolens Kasserer er Klasselærer O. Nielsen.

VIII.

Skolens Budget for Skoleaaret 1876--1877.

For det kommende Skoleaar har det kgl. Departement for Kirke- og Undervisningsvæsenet foreslaaet følgende Budget for Skolen:

Udgifter.

1. Lønninger:

a. til de kongelig ansatte Lærere:

Rektor	1000 Spd.	
2 Overlærere à 600 Spd.	1200 —	
4 Adjunkter à 400 Spd.	1600 —	
	<u> </u>	3800 Spd.

b. Klasselærere:

3 Lærere à 350 Spd.	1050 Spd.	
1 Lærer à 300 Spd.	300 —	
	<u> </u>	1350 —

c. Timeundervisning:

Gymnastiklærer	72 Spd.	
Sanglærer	55 —	
	<u> </u>	127 —

d. Kassereren 110 —

c. Pedellen	96 Spd.	
personligt Tillæg for Pedel Fladsrud	12 —	
	<u> </u>	108 —

2. a. Bibliotheket	60 Spd.	
b. fysikalske og naturhistoriske Samlinger	— —	
c. andre Læremidler	20 —	
	<u> </u>	80 —

3. Stipendier, Legater og Fripladse samt Mode- ration for Brødre	510 —	
---	-------	--

Tilsammen 6085 Spd.

4. Lys og Brænde	155 Spd.
5. Tryknings- og Avertissementsomkostninger, Program, Skrivematerialier	60 —
6. Blandede og tilfældige Udgifter	15 —
	Tilsammen <u>6315 Spd.</u>

Indtægter.

1. Skole- og Indskrivningspenge	2480 Spd.
2. Renter af Kong Carl Johans Gave	100 —
3. Bidrag af Kommunen	800 —
	Tilsammen <u>3380 Spd.</u>
hvorefter er paaregnet	
4. Tilskud af Statskassen	2935 —
	Tilsammen <u>6315 Spd.</u>

Det foreslaaede Tilskud af Statskassen er bevilget af Stortinget.

Med Alderstillæg og midlertidige Lønstillæg er Lærernes Gager for Tiden følgende:

Rektor Schreiner	1000 Spd.*)
Overlærer Stoltenberg (900 + 100) . . .	1000 —
— Broch (700 + 150) . . .	850 —
Adjunkt Holfeldt (650 + 100) . . .	750 —
— Arctander (600 + 100) . . .	700 —
— Jynge (450 + 100) . . .	550 —
KlasselærerNielsen (400*)+ 75) . . .	475 —
— Holm (300 + 75) . . .	375 —
— Hanssen (350 + 75) . . .	425 —
Organist Rojahn (55 + 5) . . .	60 —
Kaptein Hagerup (192 + 19) . . .	211 —

*) For næste Budgettermin et Tillæg af 150 Spd.

**) Hvoraf 50 Spd. er personligt Tillæg.

IX.

Middelskolens Afgangsexamen i 1875.

Til denne Examen fremstillede sig 8 af sjette Middelskoleklassens 10 Elever*) samt 2 Privatister. Af de sidste blev den ene rejiceret ved den skriftlige Prøve; for de øvrige var Examens Udfald følgende.

Latinlinien.

Søren Munk	Hovedkarakter	Meget godt (1,53)
Nils Aanesen	—	Meget godt (2,07)
Johan Johannesen	—	Meget godt (2,40)
Karl Skaar	—	Godt (2,80)
Jan Backer	—	Godt (2,80)
Jonas Tufte	—	Godt (2,87)

Engelsklinien.

Christoffer Hofgaard	Hovedkarakter	Meget godt (2,25)
Fredrik Bruun	—	Godt (2,81)
Henry Theiste	—	Godt (3,06)

De skriftlige Opgaver ved denne Examen vare følgende.

Norsk Udarbeidelse.

En Skildring af Norges Naturforhold.

Tydsks Stil.

Den franske Konge Henrik den Anden fik engang Underretning om, at et Oprør var udbrudt i Guienne, og at man i Bordeaux havde dræbt Guvernøren og andre ved det derværende Saltværk ansatte Officerer. Konnetablen forestillede Kongen, at dette Folk altid var oprørsks, og at man ganske burde udrydde Indvaanerne i den Egn. Han tilbød sig ogsaa selv at udføre dette. Kongen sendte ham vel derhen, men befalede dog kun at straffe de Skyldige og at holde god Mandsugt. Saasnart Tropperne nærmede sig, adspredte Folkene sig, saa at Konnetablen ganske rolig kunde drage ind i Bordeaux,

*) 1 af Eleverne var ved Sygdom forhindret fra at underkaste sig Examen; 1 udgik lige før Examen.

hvor han i Løbet af en Maaned lod henrette omtrent 140 Personer. De tre Rebeller, som havde kastet de kongelige Officerer i Vandet med disse Ord: „Gaar, I Herrer, og salter Fiskene i Floden,“ bleve radbrækkede og derpaa brændte med de Ord: „Gaa, Spidsbub, og steg de Fiske i Floden, som Du har saltet med Legemerne af Din Konges Tjenere.“

Latinsk Stil.

Efterat have erfaret dette holdt Cæsar en Tale til Soldaterne. Han omtaler de Forurettelser, som til alle Tider vare tilføiede ham af hans Uvenner, af hvilke han klager over at Pompejus var bleven forført, endskjønt han forhen stedse havde befordret og begunstiget hans Værdighed. „Det var noget aldeles nyt, der var indført i Staten, at Tribunernes Protest blev undertrykt ved Vaaben, imedens den i forrige Tider var bleven gjenoprettet ved Vaaben. Sulla havde, efterat have blottet Tribunmagten for Alt, dog efterladt den Protesten fri; men Pompejus, som vilde ansees for at have gjengivet det Tabte, havde endog frataget den det, som den før havde havt.“ Han opmuntrer dem til, at de skulde forsvare imod hans Fjender den Feltherres Ære og Værdighed, under hvis Anførsel de i 9 Aar havde kjæmpet med saameget Held, vundet saa mange Seire og undertvunget hele Gallien og Germanien.

Engelsk Stil.

Et Selskab Europæere, som bestod af Indigoplantører og nogle af Officererne ved et indfødt Regiment, som var stationeret i deres Nabolag, drog ind i Junglerne i den Hensigt at skyde Tigre. De rykkede ikke langt frem, førend de skræmte op en uhyre Tigerhun, som med den største Uforskrækkethed angreb den Række af Elefanter, hvorpaa de sadde. En Hunelefant, som nylig var bleven kjøbt og hidtil uforsøgt, vendte sig pludselig om for at fly fra Slagmarken. Det var forgjæves at Driveren forsøgte al sin Dygtighed for at bringe den til at vende sig imod Tigerhunnen, som øieblikkelig sprang op paa dens Ryg, og, idet den greb Rytteren ved Laaret, hurtig trak ham til Jorden, hvorpaa den, idet den kastede ham over sin Skulder ganske paa samme Maade, som en Ræv bærer en

Gaas, styrtede afsted ind i Krattet. Enhver Rifle rettedes imod den, men Ingen vovede at skyde paa Grund af den Stilling, hvori Fangen laa, og snart tabte Jægerne baade Tigeren og dens Bytte af Sigte. De besluttede dog at følge efter for at se, om det skulde være muligt at frelse Levningerne af deres Ven fra at blive opslugt af det vilde Bæst, og ganske uventet kom de efter en kort Tid lige paa Gjenstandene for sin Søgen og saa Tigerinden ligge død paa det lange Junglegæs, fremdeles holdende Benet af deres Kammerat i sine frygtelige Kjæver. At befrie hans Ben var umuligt uden først at skjære Hovedet af Tigeren, hvilket øieblikkelig blev gjort og, da Kjæverne vare skilte ad, bleve Hugtænderne trukne ud af Saarene. Da det hændte sig, at en af Selskabet var Saarlæge, blev den Syge hensigtsmæssig behandlet, og de havde den store Lykke at vende tilbage med sin Ven med Haab om, at han skulde komme sig igjen.

Mathematik.

1. Af Ligningen $\frac{2x + 3}{x + 1} + \frac{2x - 5}{7} = 4$

at bestemme x med en Nøiagtighed af 3 Decimaler.

2. 3000 Spd. forrentes til 5 %. Aarlig forbruges 300 Spd. Naar er Summen opbrugt?

3. Om en Cirkel, hvis Radius er 2", konstrueres et ligebenet Triangel, hvis Toppunkt ligger i 4" Afstand fra Centrum. At udmaale Trianglets Grundlinie og Høide med en Nøiagtighed af 1" og deraf beregne Trianglets Fladeindhold. De udførte Konstruktioners Rigtighed bliver at bevise.

X.

Examen artium 1875.

Paa Grund af den Kundgjørelse om Anmeldelse til Examen artium, som ifjor blev udstedt af Universitetets Secretariat, blev ingen Kandidat i forrige Aar anmeldt fra Skolen. Af de af Skolens Elever, som selv fremstillede sig til denne Prøve, absoveredes Examen af følgende:

Examen artium 1875.

	Modersm.	Lat. Overs.	Latin.	Græsk.	Tydk.	Fransk.	Engelsk.	Religion.	Historie.	Geografi.	Arithmetik.	Geometri.	Sum.	Antal Fag.	Hovedkarakter.
Hans Backer	3	3	1	2	3	3	2	2	1	2	2	4	28	12	Laudabilis.
Fredrik Beichmann	3	2	1	1	1	2	—	1	1	1	2	2	17	11	Laudabilis.
Jakob Offenbergs	3	3	1	2	1	1	2	2	1	1	2	2	21	12	Laudabilis.

XI.

Om Anmeldelse af Kandidater til Examen artium.

Skolebestyrerne Aars og Voss have tilstillet d. kgl. Departement for Kirke- og Undervisningsvæsenet følgende Forstilling, om hvilken Departementet har begjæret Rektorerne Betænkning.

„Undertegnede tillader sig herved at indgaa til det høie Departement med Andragende om, at Departementet vil træffe Forføining til, at samtlige offentlige og private Skoler for den høiere Almendannelse herefter som tidligere maa i Skolens Navn anmelde til Examen artium de Disciple, som ansees modne til at underkaste sig denne Examen, — og at de fra Universitetet udgaaende Meddelelser om Udfaldet af hvert Aars Examen artium maa blive saaledes indrettede, at deraf tillige kan sees, hvilke Skoler der har anmeldt Disciple til den nævnte Examen, og med hvilket Resultat.

Vi skal tillade os at anføre de væsentligste Grunde til, at vi anser en saadan Ordning ønskelig og af stor Betydning.

Den ved Universitetet afholdte Examen artium og Meddelelserne om dens Udfald for de forskjellige Skolers Vedkommende har altid været fulgt med Opmærksomhed og Deltagelse rundt om i Landet. Man har i de Resultater, som de fra en Skole dimitterede Disciple gennem en længere Aarrække har opnaaet ved Universitetet, vant sig til at se et vægtigt Vidnesbyrd om den Maade, hvorpaa Skolen har arbeidet i den høiere Dannelses Tjeneste. Men vore høiere Skoler og den Dannelse, de repræsenterer, kan ikke siges at glæde sig ved saa megen Interesse fra Almenhedens Side, at det skulde være tilraadeligt at borttage endog det ringeste Tilknytningspunkt for denne.

Overhovedet vil det i mange Henseender være misligt, om Almenheden skal berøves det uden Tvivl paalideligste Grundlag for Bedømmelsen af, hvilke Skoler der er gode Skoler, og hvilke ikke. Vistnok kan en Skoles Virksomhed ikke udelukkende bedømmes efter Disciplenes Kundskabsmængde, saaledes som denne kan lægges for Dagen ved en Examen, —

langt derfra; og paa den anden Side kan vel Udfaldet af en Skoles Dimission af og til have været berørt af Tilfældigheder; men det tør dog være en paa Erfaring grundet almindelig Overbevisning, at det i det store taget, — gjennemsnitlig og i Længden —, altid vil vise sig, at den bedste og grundigste Undervisning ogsaa giver de bedste Examensresultater ved Universitetet.

Det var for nogen Tid tilbage sterkt paa Bane hos os efter Nabolandenes Exempel at henlægge Examen artium til Skolerne. Vi tror, at det for nærværende — under den Uro og Spænding, som ikke mindst paa Skolens Omraade altid ledsager Gjennemførelsen af noget nyt, — almindelig erkjendes for et Gode, at en videnskabelig Autoritet som Universitetet har Anledning til at tale et Ord med om den Maade, hvorpaa vore høiere Skoler løser sine i saa mange Henseender nye Opgaver. Men dette er i ethvert Fald i høi Grad vanskeliggjort, i det Øieblik Universitetet ikke engang har Adgang til at blive bekendt med, hvilke Examinander der har gjennemgaaet de høiere Skoler og hvilke ikke.

Dimission fra en vel anseet Skole har i den senere Tid væsentlig havt Betydning som en Æressag og derigjennem været en Spore for Fliden og Iveren i Skolernes øverste Klasser. Men man skulde være varsom med, særlig paa Skolegangens mest kritiske Punkt, i den Alder, da saa mange Indflydelser virker distraherende, at borttage noget, som i denne Henseende kan være til Støtte. At være „dimitteret fra Skolen“ har indesluttet et hædrende Vidnesbyrd, som de unge Mennesker i Regelen har sat stor Pris paa; og dette har efter vor Overbevisning ikke alene havt stor pædagogisk Betydning under Skolegangen, men i mange Tilfælde bidraget til, at Disciplene ogsaa senere i Livet har følt sig nærmere knyttede til den Skole, hvorfra de er udsendte med Modenhedsvidnesbyrd, et Forhold, som kun kan være til Gavn baade for de enkelte og for Skolerne.

Det kan fremdeles vel ikke være tvivlsomt, at en Afskaffelse af den Praxis, hvorefter Skolerne anmelder sine Disciple og Universitetet i Redegjørelsen for Examensudfaldet ordner dem skolevis, vilde gjøre det vanskeligere for Almenheden at

kontrollere den væsentlige Forskjel mellem en fuldstændig og vel ordnet Skoles Arbeide og den Forberedelse, som kun lægger an paa i den kortest mulige Tid at sætte unge Mennesker istand til at bestaa Examen artium; herved kunde alene denne sidste Art af Forberedelse begunstiges, vistnok til liden Baade for Folkets Dannelse. Og det kan ligesaa lidet for den enkelte Lærers som for den enkelte Skoles Autoritet og heldige Virken være ligegyldigt, om Almenheden har Adgang til at lære at kjende, hvorledes hans Arbeide ved en alle omfattende Bedømmelse af Universitetet er blevet vurderet.

Vi kan saaledes, fra hvilken Side vi end ser Sagen, ikke skjønne andet, end at man ved at unddrage disse Forhold Offentlighedens fulde Lys for en væsentlig Del vil forspilde de gode Følger, som man altid medrette har ventet sig af Examen artiums Afholdelse ved Universitetet.

Man kunde maaske indvende, at hver enkelt Skole dog altid vil have Adgang til i sine aarlige Indbydelsesskrifter eller paa anden Maade at bekendtgjøre Examensresultaterne for sine Disciples Vedkommende. Men dette er ingeniende tilstrækkeligt. Dels har nemlig disse Resultater hovedsagelig sin Betydning ved Sammenligningen, dels har man ingen Sikkerhed for, at alle Skoler vil give saadanne Meddelelser, og endelig vil det — især naar der ikke samtidig foreligger officielle Oplysninger — ganske bero paa den enkelte Skole, hvor meget den vil meddele. Ogsaa den tidligere Praxis kunde vistnok i denne Henseende være modtagelig for en Forbedring, om det nemlig blev Sedvane, at Skolernes Meddelelser omfattede alle de Disciple, som havde gennemgaaet deres øverste Klasse. Kun herved fremkommer et korrekt Billede af det virkelige Standpunkt, som naaes i Skolen; af denne Grund har vi ogsaa bestandig i vor Skoles Aarsberetninger troet at burde give en Oversigt over Udfaldet af Examen artium ogsaa for de af Skolens Disciple, som har fremstillet sig til denne Examen gennem privat Dimission, uden at imidlertid denne Fremgangsmaade, saavidt vides, hidtil er bleven fulgt af andre Skoler.

Den nye Lov om Examen artium har afskaffet „den hidtil anordnede Dimission“. Af noksom bekendte Aarsager var

det allerede før kommet dertil, at hvem der vilde, kunde fremstille sig til Examen artium, og det forekom ikke lettelig, at nogen maatte holde sig tilbage af Mangel paa Dimissor. For- saavidt har Lovgivningen kun legaliseret det i Grunden allerede faktisk bestaaende. Derimod formaar vi hverken i Lovens Aand eller Bogstav at se nogen Hindring for, at Skolerne vedbliver som før at anmelde sine Disciple og Universitetet at tage det samme Hensyn som før til disse Anmeldelser. I denne Opfatning bestyrkes vi ogsaa derved, at den formentlig deles af den store Flerhed af Reklorer, som ifjor i Skolernes Navn anmeldte Disciple til Examen artium, ligesom den samme Opfatning ogsaa synes at være gjort gjældende i det Departementsforedrag, som ligger til Grund for det nye Artiumsreglement.

Vi tør vel altsaa haabe, at det høie Departement vil tage sig af den Sag, som vi her har tilladt os at bringe paa Bane. Vistnok er det, som allerede ovenfor antydnet, saa, at Frugterne af en Skolens Virksomhed maa bestaa ogsaa i andre og større Ting end Examensresultater; men disse er dog det nærmest liggende Kjendetegn og tillige det eneste, der med tilnærmelsesvis Sikkerhed kan umiddelbart udledes af Skolens — dens Bestyrelses, Læreres og Disciples — Arbeide; og saasandt det kun kan have en heldig Indflydelse paa vort Lands Skoleforhold, at dette Kjendetegn kan sees og benyttes af hvemsomhelst, saa vil ogsaa nærværende Andragende, der er foranlediget ved den Forandring i den hidtil fulgte Praxis, som ifjor blev iværksat, findes vel grundet.“

Kristiania den 7de Februar 1876.

Ærbødigst

I. Aars.

P. Voss.

I Skrivelse af 24de Februar har den herværende Skoles Rektor herom udtalt Følgende:

„— — — Den forhen brugelige Offentliggjørelse af Examen artiums Udfald*) for de forskjellige Skoler har efter min

*) Forhen blev det i Universitetets Meddelelse af Artium altid anført, af hvem Kandidaterne vare anmeldte; forrige Aar blev dette ikke angivet.

Mening ikke altid blot været til det Gode, da den ivrige Opmærksomhed, hvormed Almenheden har fulgt disse aarlige Meddelelser, ikke ganske sjelden har havt til Følge, at der altfor raskt er fældet ugunstige Domme om en eller anden Skole. Ikke desto mindre maa jeg anbefale, at den ældre Form for Offentliggjørelsen beholdes og følgelig ogsaa, at Skolerne fremdeles anmelder de Kandidater, som de anse for modne. Fordelene synes mig nemlig afgjort at overveie Manglerne. Mine Grunde til at anse en saadan Ordning for ønskelig falde i det Væsentlige sammen med de i den omhandlede Forestilling anførte; kun et Moment, som forekommer mig ikke at være uden Vægt, skal jeg tillade mig at tilføje. Forhen blev Skolernes Virksomhed overhovedet bedømt efter Artiums Udfald for de dimitterede Elever, men ikke for dem, som Skolen ikke havde erklæret for modne, og det med Rette, da Umodenheden som oftest skyldtes Omstændigheder, for hvilke Skolen ikke burde bære Ansvar, saasom Elevernes Mangel paa Flid eller Evner eller Mangel paa aandelig Udvikling paa Grund af ung Alder. Men hvis Skolerne ikke længere skulle have Anledning til at betegne, hvilke af Eleverne de anse for modne og hvilke for umodne, ville de lettelig komme til at bære Ansvar for alle sine Elevers Examen artium. Dette kan blive til Skade for Skolerne, fornemmelig i de mindre Byer, hvor snart sagt Hvermand ved, hvilke af Skolens Elever have fremstillet sig til Examen artium og kjender dennes Udfald, især hvis det er slet. Den offentlige Skole kan herved uforskyldt tabe i Anseelse og udsættes for en Mistillid, som ikke altid kan hæves ved en bagefter følgende Redegjørelse af Rektor.

Med Skolebestyrerne Aars og Voss maa jeg ogsaa være enig i, at den nye Lov om Examen artium ikke kan betragtes som en Hindring for, at Skolerne anmelder en Del af Kandidaterne. Lovgivernes Hensigt med at ophæve den ældre Bestemmelse om Dimission har formentlig blot været at borttage en Skranke for Adgangen til Examen artium, men ikke forøvrigt at give nogen artydende Bestemmelse med Hensyn til Formerne for Kandidaternes Anmeldelse og for Universitetets Offentliggjørelse af Examens Udfald.“ —

Saavidt vides, er der endnu ikke truffet nogen endelig Ordning af det her omhandlede Anliggende. I Overensstemmelse med den ovenfor udviklede Anskuelse har vor Skole iaar anmeldt en af sine Elever til Examen artium Nils F. C. B. Skaar, Søn af Sognepræst J. N. Skaar.

XII.

Antallet af Klasser og Lærere i Skoleaaret 1876—77.

Den sidste Klasse af den ældre Latin- og Realskole indtages ved dette Skoleaars Udgang. I næste Skoleaar vil den nye Ordning være helt gennemført, saa at Skolen da foruden Forberedelsesafdelingen og de sex Middelskoleklasser ogsaa vil have alle Latingymnasiets Klasser i Gang.

Antallet af Skolens faste Lærere bliver fra August Maaned d. A. forøget med to nye*), en Adjunkt i Realfag og en Klasselærer i sproglige og historiske Fag. Den herved bevirkede Forandring i Fagenes Fordeling mellem Lærerne har ogsaa til Følge, at Klasselærer Holm fratræder sin Post ved dette Skoleaars Udgang. Skolen taber i ham en kundskabsrig og samvittighedsfuld Lærer, høit agtet af sine Medlærere.

Ved Forøgelsen af de faste Læreres Tal opnaaes den Fordeel, at den hidtil nødvendige, men for Disciplenes Fremgang hemmende Kombination af forskjellige Klasser af Middelskolen for Fremtiden ganske eller saa godt som ganske vil bortfalde. Det tør haabes, at det i en nær Fremtid ogsaa vil lykkes at faa afhjulpet den desværre altfor følelige Mangel af en Forberedelsesskole organiseret i Tilslutning til Middelskolens Undervisningsplan.

*) Det hele Antal af Lærere foruden Rektor bliver altsaa 10; dertil kommer 2 Timelærere i Gymnastik og Sang. For Tiden har Skolen 8 faste Lærere, en midlertidig ansat Hjælpeleærer og to Timelærere, en i Skrivning, Tegning og Gymnastik, en i Sang.

A a r s e x a m e n

ved Skiens offentlige Skole for den høiere Almendannelse 1876.

~~~~~

Romertal betegne Middelskolens Klasser, L. G. Latingymnasiet og 3 L. K. øverste Latinklasse efter den ældre Ordning.
L. L. betegner Latinlinien, E. L. Engelsklinien. For sjette Middelskoleklasse er skriftlig Examen afholdt 15—19 Juni.

Mandag den 26de Juni.

		Formiddag.			Eftermiddag.			
		Examinatorer.	Værelse.		Examinatorer.	Værelse.		
3die	L. K.	} Norsk Stil	No. 6 og 7.		VI.	Skrivning	No. 7.	}
2	L. G.				II.	Naturhist. Arctander	No. 1.	
1	L. G.				I.	Norsk Diktat	No. 2.	
V.		Norsk Stil	No. 3.					
IV.		Norsk Stil	No. 9.					
III.		Norsk Stil	No. 1.					
II.		Norsk Diktat	No. 2.					

Tirsdag den 27de Juni.

Formiddag.		Examinatorer.	Værelse.
3 L. K.	}	Latin skr.	No. 5, 6, 7.
2 L. G.			
1 L. G.			
V. L. L.	}	Latin skr.	No. 3.
E. L.		Engelsk skr.	No. 3.
IV.		Tydsk Stil	No. 9.
III.		Tydsk Stil	No. 1.
II a.		Norsk Ludvigsen	No. 2.

Eftermiddag.		Examinatorer.	Værelse.
VI.		Tegning	No. 7.
II b.		Naturhist. Arctander	No. 1.
I a.	}	Norsk. Nielsen	No. 2.
Forb. K.			

Onsdag den 28de Juni.

VI.	Norsk.	Hanssen	No. 7.
V.		Tydsk Stil	No. 3.
IV. E. L.	Engelsk.	Arctander	No. 5.
III a.		Norsk. Ludvigsen	No. 9.
I a.	}	Geografi Holm	No. 2.
Forb. K.			
I b.		Norsk. Nielsen	No. 1.

VI. E. L.		Tegning	No. 7.
III b.		Geografi. Nielsen	No. 3.
II b.		Norsk. Ludvigsen	No. 1.
I.		Regning skr.	No. 2.

Thorsdag den 29de Juni.

		" Formiddag.	
		Examinatorer.	Værelse.
3 L. K.	}	Fransk.	Stoltenberg . . . No. 6.
2 L. G.			
1 L. G.		Oldnorsk	Hanssen . . . No. 8.
VI.		Religion.	Nielsen . . . No. 7.
V.		Mathematik skr.	. . . No. 3.
IV.		Naturhist.	Arctander . . . No. 5.
III b.		Norsk.	Ludvigsen . . . No. 9.
II.		Regning skr.	. . . . . No. 1.

		" Eftermiddag.	
		Examinatorer.	Værelse.
IV.	Geografi.	Nielsen	No. 7.

Fredag den 30te Juni.

1 L. G.	Religion.	Holfeldt . . .	No. 8.
VI.	Tydsk.	Stoltenberg .	No. 7.
V.	Norsk.	Hanssen . . .	No. 5.
2 L. G.	}	Mathemat. skr.	No. 3.
IV.			
III b.	Naturhistorie.	Arctander . . .	No. 9.
II a.	Tydsk.	Ludvigsen . . .	No. 1.
I b.	Geografi.	Holm	No. 2.

V.	Fysik.	Broch	No. 7.
III a.	Geografi.	Nielsen	No. 2.
II b.	Tydsk.	Ludvigsen	No. 1.

Lørdag den 1ste Juli.

		Formiddag.	
		Examinatorer.	Værelse.
3 L. K.	}	Religion	Holfeldt . . . No. 6.
2 L. G.			
1 L. G.		Fransk.	Stoltenberg . . . No. 8.
VI.		Naturkundskab.	Broch . . . No. 7.
V.		Religion.	Nielsen . . . No. 3.
IV.		Norsk.	Hanssen . . . No. 5.
III a.		Tydsk.	Ludvigsen . . . No. 1.
II a.		Geografi.	Holm . . . No. 2.

		Eftermiddag.	
		Examinatorer.	Værelse.
III b.	Tydsk.	Ludvigsen . . .	No. 1.
Forb. Kl.	Regning skr.		No. 2.

Mandag den 3die Juli.

3 L. K.	Tydsk.	Holfeldt . . .	No. 4.
2 L. G.	Oldnorsk.	Hanssen . . .	No. 8.
V.	Mathematik.	Broch, Arctander	No. 3.
II b.	Geografi.	Holm	No. 1.

VI.	Fransk.	Stoltenberg	No. 7.
IV.	Latin.	Holfeldt	No. 6.

Tirsdag den 4de Juli.

		Formiddag.			
		Examinatorer.	Værelse.		
3 L. K.	Græsk.	Jynge	No.	4.	
1 L. G.	Mathematik.	Broch	—	8.	
VI.	Latin.	Holfeldt	—	7.	
V.	Tydsk.	Stoltenberg	—	3.	
IV.	Religion.	Nielsen	—	5.	
III a.	Naturhist.	Arctander	—	1.	
I a.	} Religion.	Holm	—	2.	
Forb. K.					

		Eftermiddag.			
		Examinatorer.	Værelse.		
2 L. G.	Græsk.	Schreiner, Jynge	No.	6.	
VI. E. L.	Engelsk.	Arctander	—	7.	

Onsdag den 5te Juli.

3 L. K.	} Latin.	Schreiner	No.	6.	
2 L. G.					
1 L. G.	Græsk.	Jynge	—	8.	
VI.	Mathematik.	Broch	—	7.	
V.	Latin.	Holfeldt	—	3.	
IV.	Tydsk.	Stoltenberg	—	5.	
III a.	Historie.	Ludvigsen	—	9.	
II b.	Religion.	Nielsen	—	1.	
I b.	Religion.	Holm	—	2.	

IV.	Historie.	Hanssen	No.	5.	
III a.	Historie.	Ludvigsen	—	7.	
II a.	Religion.	Nielsen	—	1.	
I a.	} Historie.	Holm	—	2.	
Forb. K.					

Thorsdag den 6te Juli.

		Formiddag.	
		Examinatorer.	Værelse.
2 L. G.	Historie.	Jynge	No. 4.
V.	Geografi.	Hanssen	— 3.
IV.	Mathematik.	Broch, Arctander .	— 5.
III a.	Religion.	Nielsen	— 1.
I b.	Historie.	Holm	— 2.

		Eftermiddag.	
		Examinatorer.	Værelse.
2 L. G.	Engelsk.	Arctander	No. 6.
1 L. G.	Historie.	Hanssen	— 8.
V. E. L.	Engelsk.	Ludvigsen	— 7.
III b.	Religion.	Nielsen	— 1.

Fredag den 7de Juli.

3 L. K.	}	Mathematik.	Broch . .	No. 6.
2 L. G.				
VI.		Historie og Geografi.	Jynge . .	— 7.
V.		Fransk.	Stoltenberg	— 3.
III a.		Mathematik.	Arctander .	— 9.
II b.		Historie.	Holm . .	— 1.
I a.		Tydsck.	Nielsen . .	— 2.

Alle Klasser undtagen I og Forb. Kl. Gymnastik.

Lørdag den 8de Juli.

Formiddag.			
Examinatorer.		Værelse.	
3 L. K. Historie og Geografi.	Jynge . .	No.	4.
1 L. G. Latin.	Stoltenberg	—	8.
V. Historie.	Hanssen .	—	3.
III b. Matematik.	Arctander .	—	9.
II a. Historie.	Holm . .	—	1.
I b. Tydsk.	Nielsen .	—	2.

Examen begynder hver Formiddag Kl. 9, hver Eftermiddag Kl. 4.

Tirsdag den 11te Juli Kl. 10 Formiddag meddeles Examens Udfald i Skolens Bibliothekssal, hvor tillige Eleverne afsynge nogle af de i Aarets Løb indøvede Sange.

Ferierne indtræde Onsdag den 12te Juli og ende Lørdag den 12te August.

Mandag den 14de August Kl. 10 Formiddag møde Eleverne igjen paa Skolen.

Mandag den 21de August Kl. 9 Formiddag holdes Optagelsesprøve for de nyindmeldte Elever.

Enhver, som har Interesse for Skolen og dens Ungdom, indbydes til at overvære den mundtlige Examen og Skoleaarets Afslutning (Tirsdag den 11te Juli Kl. 10 Formiddag i Skolens Bibliothekssal).

E. Schreiner.

